

ZARZĄDZENIE

Dnia 26 listopada 2024 r.

- 1. W związku z pismem obrońcy skazanego T.W. z dnia 8 listopada 2024 r., sygnalizującym potrzebę wznowienia z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 25 lipca 2024 r., sygn. II AKz 654/24 w przedmiocie zażalenia obrońcy skazanego na postanowienie Sądu Okręgowego w Toruniu z 29 maja 2024 r. w sprawie IX Ko 147/23 w przedmiocie oddalenia wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania sądowego zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Toruniu z 30 marca 2023 r. w sprawie II K 127/23 - na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. stwierdzam brak podstaw do wznowienia z urzędu tego postępowania karnego.**
- 2. Odpis zarządzenia przesłać skazanemu z pouczeniem o braku zażalenia oraz jego obrońcy.**

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 8 listopada 2024 r. obrońca skazanego T.W. odwołując się do art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k., zwrócił się do Sądu Najwyższego o wznowienie z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 25 lipca 2024 r., sygn. II AKz 654/24 w przedmiocie zażalenia obrońcy skazanego na postanowienie Sądu Okręgowego w Toruniu z 29 maja 2024 r. w sprawie IX Ko 147/23 w przedmiocie oddalenia wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania sądowego zakończonego

prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Toruniu z 30 marca 2023 r. w sprawie II K 127/23 ze względu na „*nienależyte obsadzenie składu Sądu Apelacyjnego w Gdańsku orzekającego w sprawie (art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 6 ust. 1 EKPC)*”. Zdaniem obrońcy skazanego wadliwość „*obsady składu orzekającego*” polegała na udziale w rozpoznaniu sprawy „*dwóch neosędziów powołanych uchwałą Neo - KRS: X.Y. - uchwała Nr [...] /2018 z dnia [...] 2018, powołanego na urząd sędziego Sądu Apelacyjnego w Gdańsku w dniu [...] 2021 oraz X.Y.1 - uchwała Nr [...] /2021 z dnia [...] 2021, powołanego na urząd sędziego Sądu Apelacyjnego w Gdańsku w dniu [...] 2021, co stanowiło naruszenie gwarancji bezstronności i niezależności Sądu wyłonionego z udziałem 2-óch powołanych wadliwie sędziów*”. Uzasadniając potrzebę wznowienia przedmiotowego postępowania, autor pisma przytoczył treść postanowień SN z dnia 28 maja 2024 r. sygn. III KO 38/24 oraz z dnia 17 lipca 2024 r. sygn. V KO 47/24 nawiązujących do aktualnej uchwały trzech połączonych Izb Sadu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. BSA 1-4110-1/20, a dotyczących sytuacji orzekania w postępowaniu przed Sądem Najwyższym sędziego powołanego na stanowisko sędziego SN wadliwie - z rekomendacji udzielone przez Krajową Radę Sądownictwa w składzie określonym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r.

Sygnalizacja istnienia uchybienia z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. okazała się niezasadna. Wskazać trzeba, że sygnalizowane przez obrońcę okoliczności dotyczące uzyskania nominacji przez dwóch sędziów orzekających w sprawie II AKz 654/24 nie potwierdzają istnienia uchybienia z art. 439 § 1 k.p.k. Warto przypomnieć, że uchwała trzech połączonych Izb Sadu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. BSA 1-4110-1/20, (nadal zachowująca swoją ważność i wiążąca wszystkie składy Sądu Najwyższego z powodów wskazanych w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2021 r., I KZ 29/21, OSNK 2021, z. 10, poz. 41), w odniesieniu do sędziów sądów powszechnych (taki status mają sędziowie orzekający w Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku) stanowiła w pkt 2, co następuje: „*Nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. albo sprzeczność składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady*

Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności." Powyższe stwierdzenie uchwały wprost wyklucza automatyzm wystąpienia skutku w postaci zaistnienia uchybienia z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Oznacza to, że dla efektywności zgłaszanego uchybienia z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. wymagane jest wykazanie konkretnymi okolicznościami (wskazanymi w uzasadnieniu uchwały jako tzw. test), że wadliwość procesu powołania sędziego w realiach określonej sprawy prowadzi do naruszenia konstytucyjnego oraz konwencyjnego standardu niezawisłości i bezstronności sądu.

Wskazany problem dotyczący skutku procesowego, który może dotknąć orzeczenie sądu powszechnego, w składzie, którego był sędzia powołany na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, której kształt został określony nowelą z dnia 8 grudnia 2017 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 3), ponownie został wywołany wyrokiem wydanym w dniu 22 lipca 2021 r. przez Europejski Trybunał Praw Człowieka w sprawie Reczkowicz przeciwko Polsce (skarga nr 43447/19). W wyroku tym ETPC stwierdził, że oczywiste naruszenie prawa krajowego w procesie powoływania sędziów wynikało z zaangażowania w proces nominacyjny Krajowej Rady Sądownictwa, w składzie ukształtowanym nowelą z dnia 8 grudnia 2017 r., a który to organ był (i dalej - jest) pozbawiony niezależności od władzy wykonawczej i ustawodawczej, co umożliwiło władzy wykonawczej i ustawodawczej na bezpośrednią lub pośrednią ingerencję w procedurę powoływania sędziów (pkt 276 wyroku). Co istotne, podnosząc tę okoliczność ETPC określił, że taka procedura powoływania sędziów jest per se niezgodna z art. 6 ust. 1 EKPC i wpływa negatywnie na cały proces i podważa (zagroza) legitymacji sądu złożonego z tak powoływanych sędziów (pkt 273). O ile jednak w tej sprawie z uwagi na fakt, że skarga dotyczyła orzeczenia wydanego przez Sąd Najwyższy-Izbę Dyscyplinarną, Trybunał nie prowadził rozważań koniecznych dla trzeciej części testu wypracowanego na gruncie sprawy Guðmundur Andri Ástráðsson vs. Islandia, to

stwierdzenia te postawiły ponownie do rozstrzygnięcia problem, czy stwierdzone naruszenie standardu z art. 6 ust. 1 EKPC w odniesieniu do skażenia samej procedury powołania sędziego faktem działania ciała zależnego od polityków (KRS po noweli) mogą być naprawione w toku postępowania krajowego, a jeśli tak, to w jakiej procedurze, czy też takiej możliwości nie ma i zawsze winien działać efekt kasatoryjny w postaci konieczności uchylenia zaskarżonego orzeczenia na podstawie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Zawarte w wyroku z dnia 22 lipca 2021 r. zapatrywania Trybunału spowodowały potrzebę weryfikacji sposobu postrzegania problemu prawnego przedstawionego w uchwale trzech Izb Sądu Najwyższego i w konsekwencji skutkowały podjęciem uchwały składu 7 sędziów Sądu Najwyższego w sprawie I KZP 2/22 (OSNK 2022, z. 6, poz. 22). Nie omawiając szczegółowo treści tej uchwały, trzeba wskazać, że Sąd Najwyższy potwierdził aktualność dotychczasowego stanowiska, w myśl którego wydanie orzeczenia przez sąd powszechny, w składzie, którego zasiada sędzia, który dostał powołanie w wadliwej (opisanej już wyżej) procedurze, nie stanowi automatycznie uchybienia, które kwalifikowane jest z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

W takim układzie okoliczności przywołane przez obrońcę skazanego, a dotyczące wyłącznie trybu awansu do Sądu Apelacyjnego w Gdańsku dwóch sędziów (sędziowie: X.Y., X.Y.1), bez ustalenia dodatkowych okoliczności co do tych sędziów, które mogłyby wskazywać na brak ich niezależności od władzy wykonawczej (która to władza wykonawcza w okresie ostatnich kilku lat – m.in. poprzez zmianę sposobu powoływania KRS, podjęła próby podporządkowania sobie władzy sądowniczej i działała w kierunku ograniczenia niezawisłości sędziów), nie mogą skutkować przyjęciem, że w tym postępowaniu odwoławczym zaistniało uchybienie z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. W odniesieniu do podstawy wznowieniowej dotyczącej w istocie zarzutu braku bezstronności sędziów i braku wymaganej ich niezależności od władzy wykonawczej (art. 542 § 3 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.), trzeba wyraźnie stwierdzić, że wznowienie postępowania w tym trybie nie może polegać na przeprowadzaniu po raz pierwszy ustaleń co do istnienia tych okoliczności (tzw. testu niezależności i bezstronności). Nie chodzi zatem o poszukiwanie w ramach tzw. postępowania testowego okoliczności, które skutkowałyby istnieniem uchybienia z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., ale tylko o sytuację,

gdy co do określonego sędziego istnieją już orzeczenia, w których stwierdzono brak jego niezależności i bezstronności w określonej sprawie. Tylko w takim układzie, gdy okoliczności te w innych postępowaniach zostały stwierdzone, strona może inicjować złożenie sygnalizacji w trybie art. 542 § 3 k.p.k. w innej sprawie. Tymczasem w dotychczasowych orzeczeniach Sądu Najwyższego w ramach postępowań kasacyjnych nie stwierdzono takiego uchybienia co do sędziów X.Y. czy X.Y.1.

Z tych powodów należało stwierdzić brak podstaw do wznowienia postępowania z urzędu.

[WB]

[a.ł]